Spolufinancovaný Európskou úniou

PROGRAM SLOVENSKO

MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PREKÁŽKY V SOCIÁLNOM PODNIKANÍ

VÝSLEDKY PRIESKUMU

BRATISLAVA
2025

CENTRUM LEPŠEJ REGULÁCIE

Vydavateľ: Slovak Business Agency

© SBA, Bratislava, 2025

Všetky práva vyhradené.
Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.
Neprešlo jazykovou úpravou.

Obsah

Zoznam grafov 4
Úvod 5
1. Charakteristika skúmanej vzorky sociálnych podnikov 7
2. Náročnosť získania štatútu registrovaného sociálneho podniku z pohľadu sociálnych podnikov 9
3. Najväčšie prekážky pri podaní žiadosti o štatút sociálneho podniku 10
4. Uplatnenie žiadosti o investičnú pomoc – nenávratná zložka 11
5. Problémy pri žiadaní o investičnú pomoc – nenávratná zložka 11
6. Dôvody nepodania žiadosti o investičnú pomoc – nenávratná zložka 13
7. Uplatnenie žiadosti o vyrovnávací príspevok 14
8. Forma využitia vyrovnávacieho príspevku 14
9. Uplatnenie žiadosti o umiestňovací príspevok 15
10. Dôvody nežiadania žiadosti o umiestňovací príspevok 16
11. Výška umiestňovacieho príspevku z pohľadu sociálnych podnikov 17
12. Uprednostnenie hotovostných platieb po zavedení transakčnej dane v sociálnych podnikoch 18
13. Chýbajúce pomocné opatrenia z pohľadu sociálnych podnikov 19
Záver 20
Príloha - dotazník k fungovaniu sociálnych podnikov na Slovensku 22

Zoznam grafov

Graf č. 1: **Právna forma sociálneho podniku** 7
Graf č. 2: **Veľkosť sociálneho podniku** 8
Graf č. 3: **Kategorizácia podnikov podľa kraja** 8
Graf č. 4: **Hlavná činnosť sociálneho podniku (SK NACE)** 9
Graf č. 5: **Náročnosť získania štatútu registrovaného sociálneho podniku z pohľadu sociálnych podnikov** 10
Graf č. 6: **Uplatnenie žiadosti o investičnú pomoc – nenávratná zložka** 11
Graf č. 7: **Problémy pri žiadaní o investičnú pomoc – nenávratná zložka** 12
Graf č. 8: **Dôvody nepodania žiadosti o investičnú pomoc – nenávratná zložka** 13
Graf č. 9: **Uplatnenie žiadosti o vyrovnávací príspevok** 14
Graf č. 10: **Forma využitia vyrovnávacieho príspevku** 15
Graf č. 11: **Uplatnenie žiadosti o umiestňovací príspevok** 16
Graf č. 12: **Dôvody nežiadania žiadosti o umiestňovací príspevok** 17
Graf č. 13: **Výška umiestňovacieho príspevku z pohľadu sociálnych podnikov** 18
Graf č. 14: **Uprednostnenie hotovostných platieb po zavedení transakčnej dane v sociálnych podnikoch** 19

Úvod

Sektor sociálnych podnikov na Slovensku prechádza v posledných rokoch výrazným rozvojom. Postupne sa stáva stabilnou súčasťou hospodárstva, ktorá spája ekonomické ciele s pozitívnym spoločenským prínosom. Sociálne podniky zohrávajú významnú úlohu pri **zamestnávaní znevýhodnených osôb**, podpore **regionálneho rozvoja** a **posilňovaní sociálnej inklúzie**, no zároveň čelia viacerým výzvam spojeným s **legislatívnym rámcom, administratívnou náročnosťou a prístupom k financovaniu**.

Táto správa z prieskumu prináša výsledky odpovedí z online dotazníka vyplneného sociálnymi podnikmi na Slovensku s cieľom zmapovať ich skúsenosti s fungovaním v rámci systému sociálnej ekonomiky. **Predbežné zistenia z tohto prieskumu boli publikované v rámci publikácie *„Fungovanie sociálnych podnikov v podmienkach Slovenskej republiky*[1]“, ktorá priniesla prvý pohľad na skúsenosti a potreby sociálnych podnikov pri vzorke 52 respondentov.** Aktuálna správa vychádza z rozšírenej vzorky 58 respondentov – predstaviteľov registrovaných aj vznikajúcich sociálnych podnikov – a ponúka hlbšiu analýzu získaných dát. Použitá bola **kombinácia uzavretých a otvorených otázok**, čo umožnilo zachytiť nielen kvantitatívne ukazovatele, ale aj kvalitatívne postoje, názory a konkrétne skúsenosti respondentov. Zber dát bol realizovaný v období od apríla do októbra 2025.

Cieľom správy z prieskumu je poskytnúť **komplexný pohľad na stav, potreby a potenciál sociálnych podnikov**, identifikovať **bariéry ich rozvoja** a zhodnotiť **efektívnosť existujúcich nástrojov podpory**. Výsledky majú prispieť k zlepšeniu podmienok fungovania sociálnych podnikov a k formulovaniu odporúčaní pre verejné inštitúcie a tvorcov politík.

Cieľom správy z prieskumu je poskytnúť **komplexný a aktuálny obraz o stave, potrebách a výzvach sociálnych podnikov na Slovensku**, zhodnotiť ich skúsenosti s fungovaním v rámci systému sociálnej ekonomiky a identifikovať faktory, ktoré ovplyvňujú ich rozvoj a udržateľnosť. Správa sleduje nasledujúce hlavné ciele**:**

- **zmapovať stav sektora sociálnych podnikov** na Slovensku – z pohľadu ich právnej formy, veľkosti, geografického rozloženia a oblastí činnosti,
- **zhodnotiť proces získania štatútu registrovaného sociálneho podniku**, identifikovať administratívne a legislatívne prekážky a posúdiť jeho vplyv na činnosť podnikov,
- **preskúmať využívanie finančných nástrojov podpory**, najmä investičnej pomoci, vyrovnávacieho a umiestňovacieho príspevku, vrátane identifikácie dôvodov ich (ne)využívania,
- **analyzovať problémy, s ktorými sa sociálne podniky stretávajú** pri administrácii žiadostí, komunikácii s úradmi a pri implementácii projektov podporených z verejných zdrojov,
- **zhodnotiť vplyv ekonomických opatrení** (napr. zavedenie transakčnej dane) na ich fungovanie a spôsoby adaptácie podnikov na zmeny v ekonomickom prostredí,
- **zistiť, aké opatrenia a formy podpory sociálne podniky považujú za chýbajúce** a ktoré oblasti by mali byť prioritou pre tvorcov verejných politík.

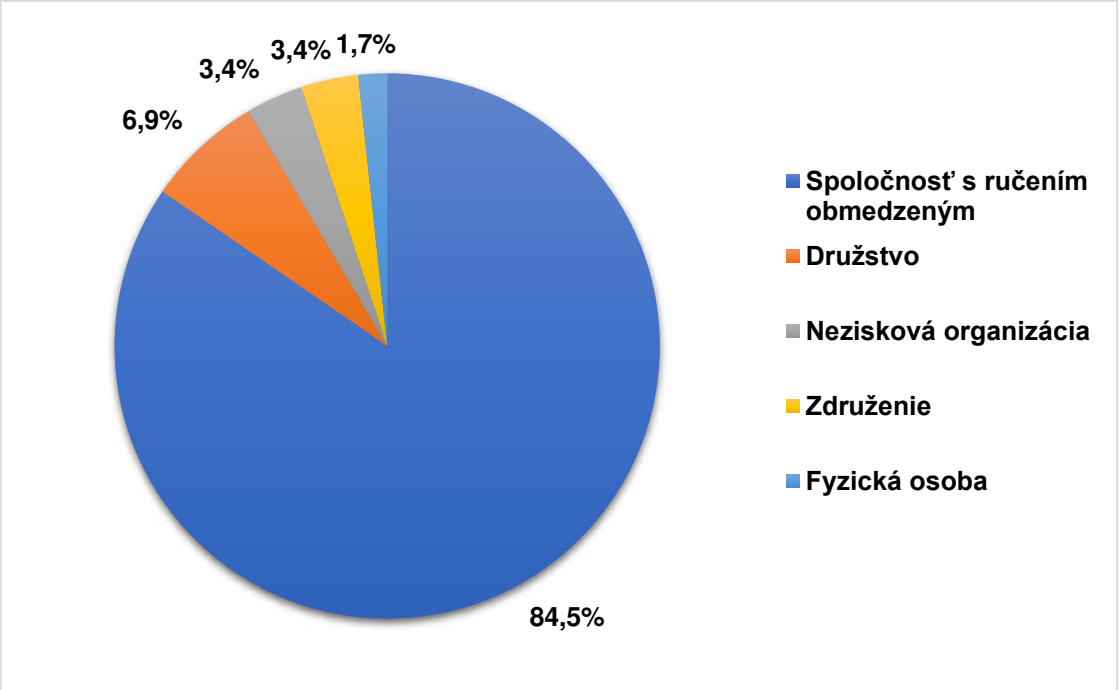
[1] https://lepsiezakony.sk/category/publikacie/

Výsledky prieskumu predstavujú dôležitý podklad pre tvorbu **strategických rozhodnutí, reformných opatrení a metodických odporúčaní**, ktoré môžu prispieť k stabilnému a udržateľnému rozvoju sociálneho podnikania na Slovensku.

1. Charakteristika skúmanej vzorky sociálnych podnikov

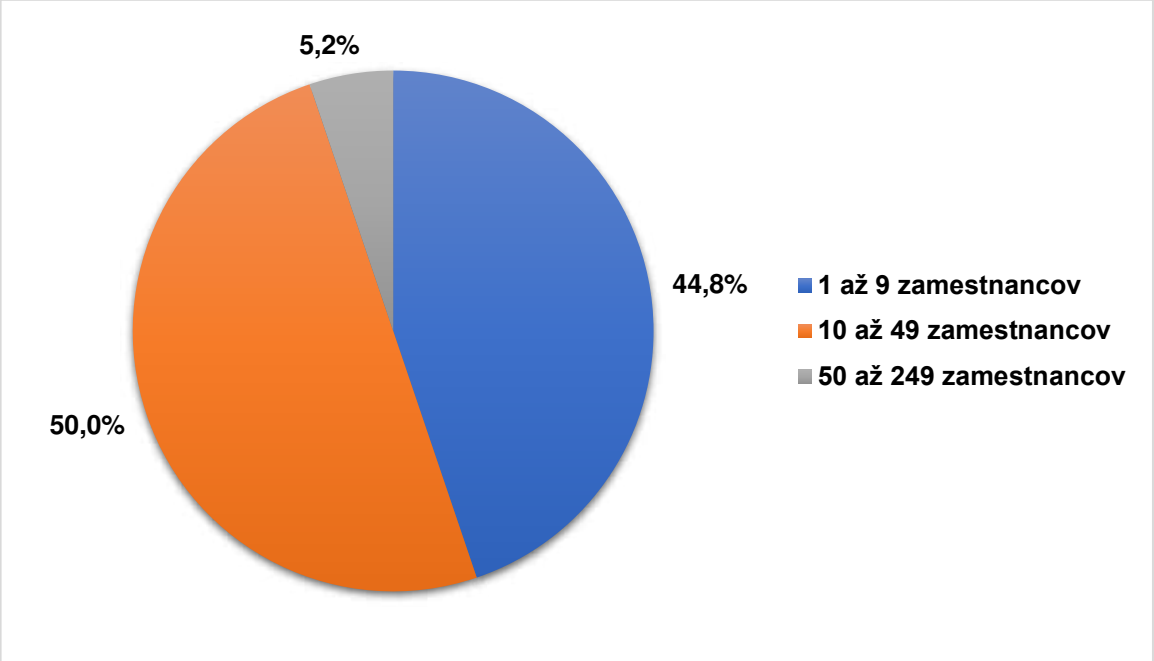
Väčšina sociálnych podnikov zapojených do prieskumu pôsobí ako **spoločnosť s ručením obmedzeným (84,5 %)**, menšiu časť tvoria **družstvá (6,9 %)**, **ostatné právne formy sú zastúpené len okrajovo (do 3,4 %)**, čo potvrdzuje preferenciu podnikateľsky orientovanej formy pred neziskovou.

Graf č. 1: **Právna forma sociálneho podniku**

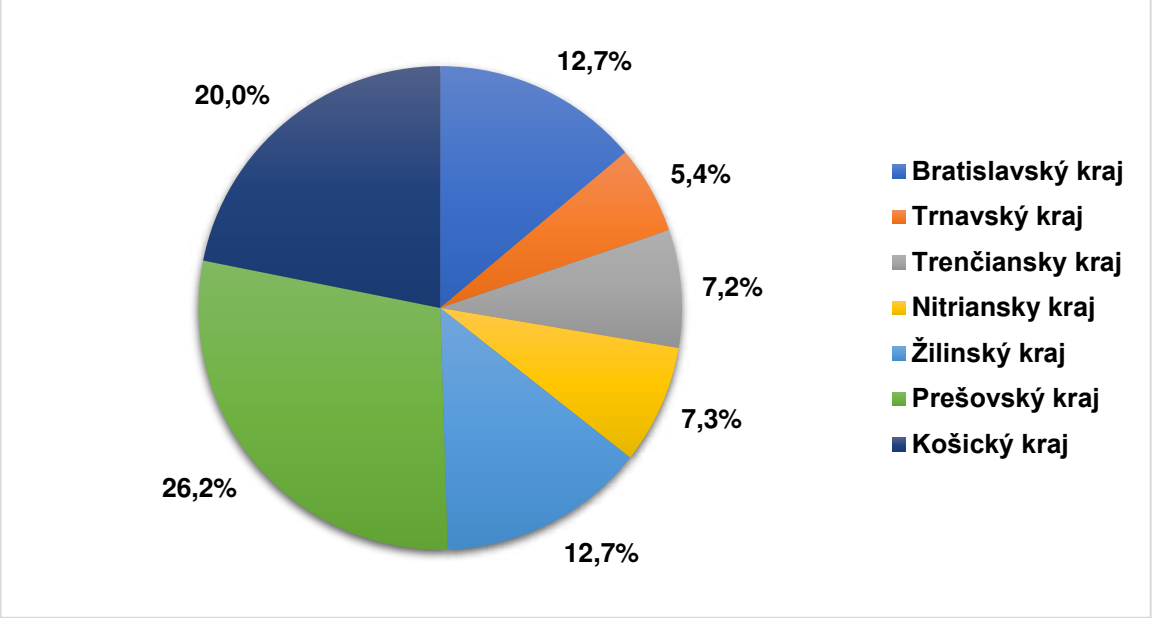
Väčšina sociálnych podnikov zapojených do prieskumu patrí medzi **malé podniky**, ktoré zamestnávajú **10 až 49 osôb (50,0 %)**. Významnú časť tvoria aj **mikropodniky** s **1 až 9 zamestnancami (44,8 %)**. **Stredné podniky** s počtom **50 až 249 zamestnancov (5,2 %)** sa vyskytujú len výnimočne. Celkové výsledky potvrdzujú, že sociálne podniky na Slovensku majú prevažne charakter **mikro a malých podnikov podnikov** s lokálnym dosahom.

Graf č. 2: **Veľkosť sociálneho podniku**

Najvyšší podiel sociálnych podnikov zo vzorky zapojenej do prieskumu sa sústreďuje v Prešovskom (26,2 %) a Košickom kraji (20 %), čo potvrdzuje ich silný regionálny význam najmä v menej rozvinutých oblastiach východného Slovenska. Významné zastúpenie majú aj Žilinský a Bratislavský kraj (zhodne po 12,7 %), ktoré kombinujú lokálne a rozvojovo orientované formy sociálneho podnikania. **Naopak, najnižší podiel sociálnych podnikov vykazujú Trnavský (5,4 %) a Banskobystrický kraj (7,2 %),** čo naznačuje regionálne rozdiely v dostupnosti podpory a v ekonomickom potenciáli miestnych komunít.

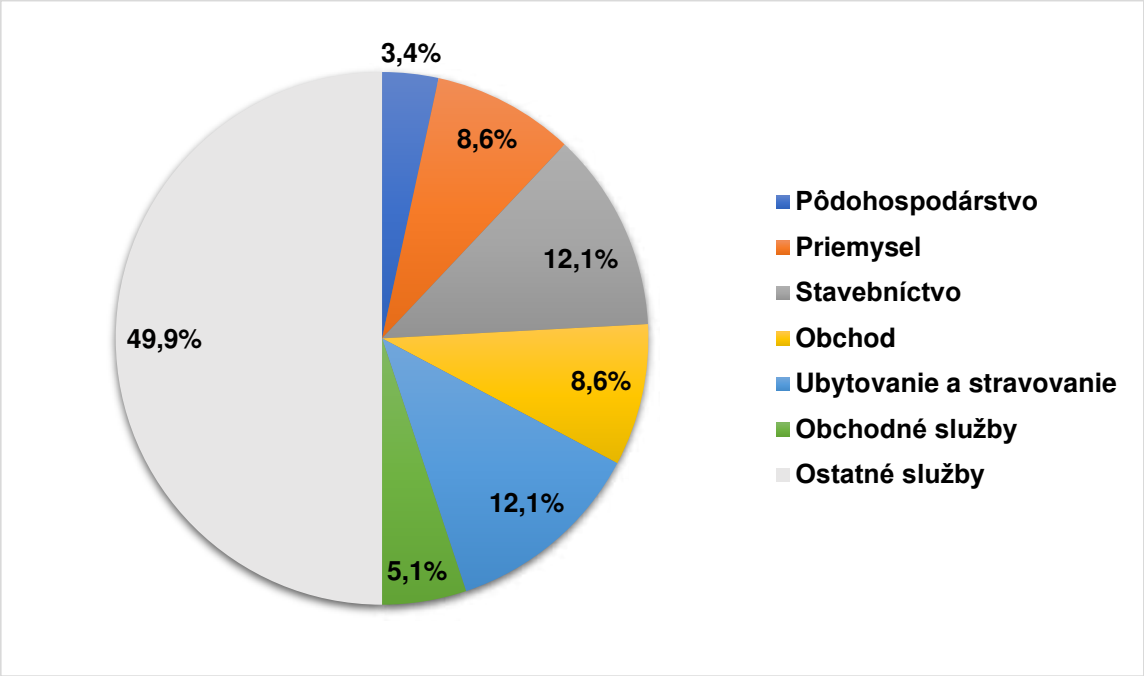
Graf č. 3: **Kategorizácia podnikov podľa kraja**

Najčastejšou oblasťou činnosti sociálnych podnikov zapojených do prieskumu sú ostatné služby (49,9 %), kam patria najmä sociálne, komunitné, vzdelávacie a kultúrne aktivity. Tento výsledok potvrdzuje, že väčšina sociálnych podnikov sa orientuje na služby s priamym spoločenským prínosom pre miestne komunity. **Významné zastúpenie majú aj odvetvia ubytovania a stravovania (12,1 %) a stavebníctva (12,1 %),** ktoré patria medzi tradičné oblasti sociálnej ekonomiky s vysokým potenciálom zamestnávania znevýhodnených skupín. **Menší podiel majú podniky pôsobiace v priemysle (8,6 %) a obchode (8,6 %),** zatiaľ čo **pôdohospodárstvo a obchodné služby (spolu 8,5 %)** sa objavujú len okrajovo.

Celkovo možno konštatovať, že štruktúra činností sociálnych podnikov na Slovensku je výrazne orientovaná na poskytovanie služieb, s dôrazom na lokálne potreby a spoločenský prínos.

Graf č. 4: **Hlavná činnosť sociálneho podniku (SK NACE)**

2. Náročnosť získania štatútu registrovaného sociálneho podniku z pohľadu sociálnych podnikov

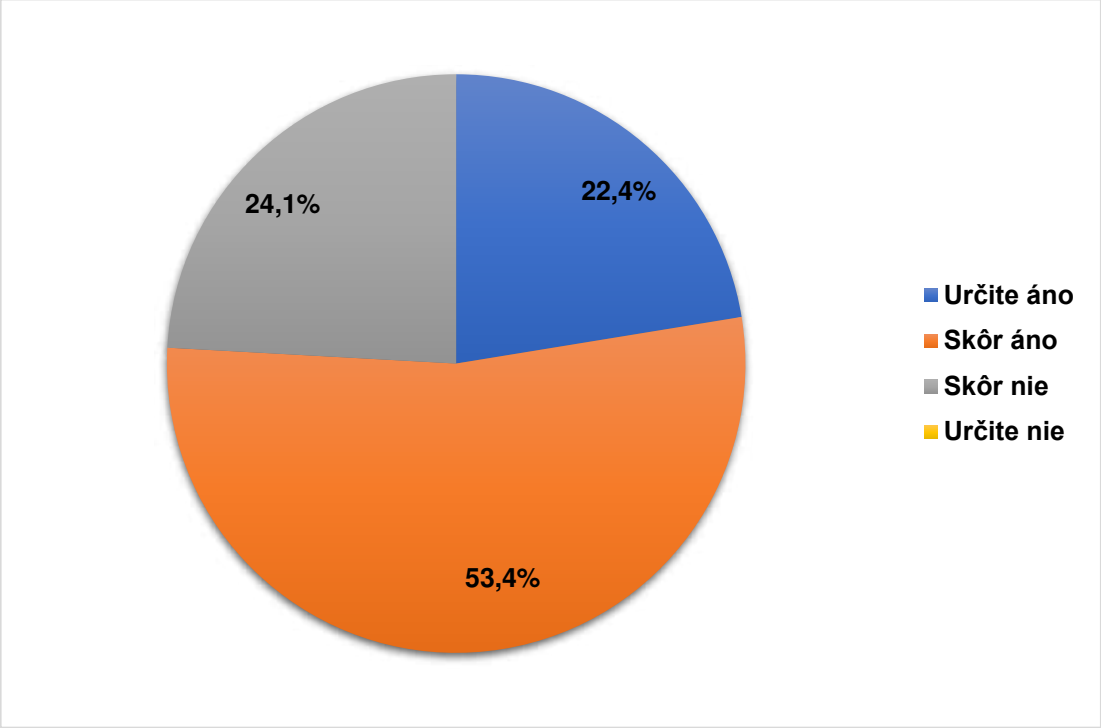
Získanie štatútu **registrovaného sociálneho podniku** predstavuje pre mnohé organizácie kľúčový krok na formálne uznanie ich spoločensky prospešnej činnosti, no zároveň môže byť spojené s viacerými administratívnymi a procesnými výzvami. Tento štatút je **podmienkou pre vstup do systému podpory sociálnej ekonomiky**, prístup k verejným zdrojom a posilnenie dôveryhodnosti voči partnerom či zákazníkom.

Nasledujúce výsledky prieskumu prinášajú pohľad registrovaných subjektov na komplexnosť a zrozumiteľnosť procesu získania štatútu, vrátane ich skúseností s administratívnou záťažou a formálnymi kritériami.

Viac ako tri štvrtiny respondentov považujú splnenie podmienok na získanie štatútu registrovaného sociálneho podniku za **náročné (75,8 %)**, naopak, **približne štvrtina (24,1 %)** respondentov uviedla, že podmienky sú **skôr nenáročné**.

Výsledky poukazujú na to, že **proces získania štatútu je vo všeobecnosti vnímaný ako administratívne a organizačne náročný**, hoci menšia časť podnikov ho hodnotí priaznivejšie.

Graf č. 5: **Náročnosť získania štatútu registrovaného sociálneho podniku z pohľadu sociálnych podnikov**

3. Najväčšie prekážky pri podaní žiadosti o štatút sociálneho podniku

Respondenti mali možnosť prostredníctvom otvorenej otázky uviesť, ktoré časti procesu získania štatútu registrovaného sociálneho podniku považovali za najnáročnejšie. Najčastejšie spomínali **administratívu a byrokraciu**, najmä opakované predkladanie dokumentov a časté zmeny v požiadavkách zo strany úradov. Výrazne sa objavovali aj zmienky o **zložitosti spracovania podnikateľského plánu** a potrebe upravovať interné dokumenty či stanovy tak, aby spĺňali zákonné podmienky.

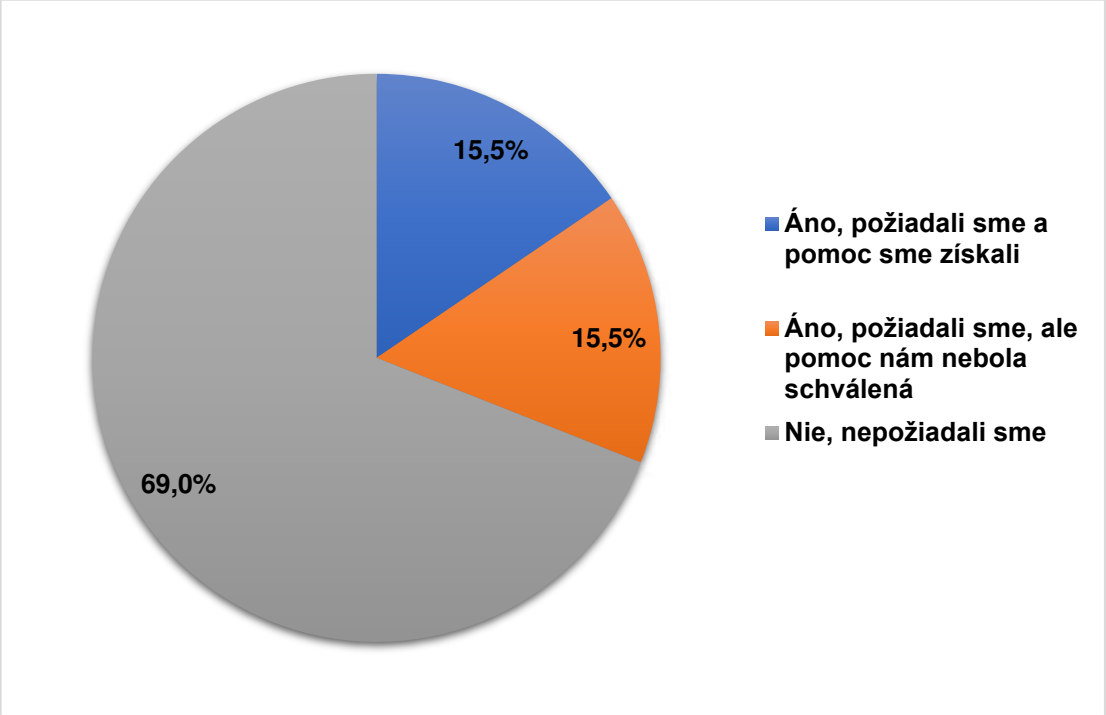
Niektorí respondenti upozornili aj na **nejasnosti v legislatíve a nedostatočnú komunikáciu s úradmi**, čo naznačuje, že sociálne podniky pociťujú potrebu väčšej metodickej podpory a jednotného postupu pri posudzovaní žiadostí.

4. Uplatnenie žiadosti o investičnú pomoc – nenávratná zložka

Väčšina sociálnych podnikov **nepožiadala o investičnú pomoc (69 %)**, čo môže naznačovať buď **nízku informovanosť o možnostiach podpory**, alebo **zdržanlivosť z dôvodu administratívnej náročnosti**. Rovnaký podiel podnikov, ktoré o pomoc žiadali, ju buď **získali (15,5 %)**, alebo im **nebola schválená (15,5 %)**.

Výsledky ukazujú, že **iba menšia časť sociálnych podnikov aktívne využíva investičné podporné mechanizmy**, hoci pre mnohé by mohli predstavovať významný zdroj rozvoja.

Graf č. 6: **Uplatnenie žiadosti o investičnú pomoc – nenávratná zložka**

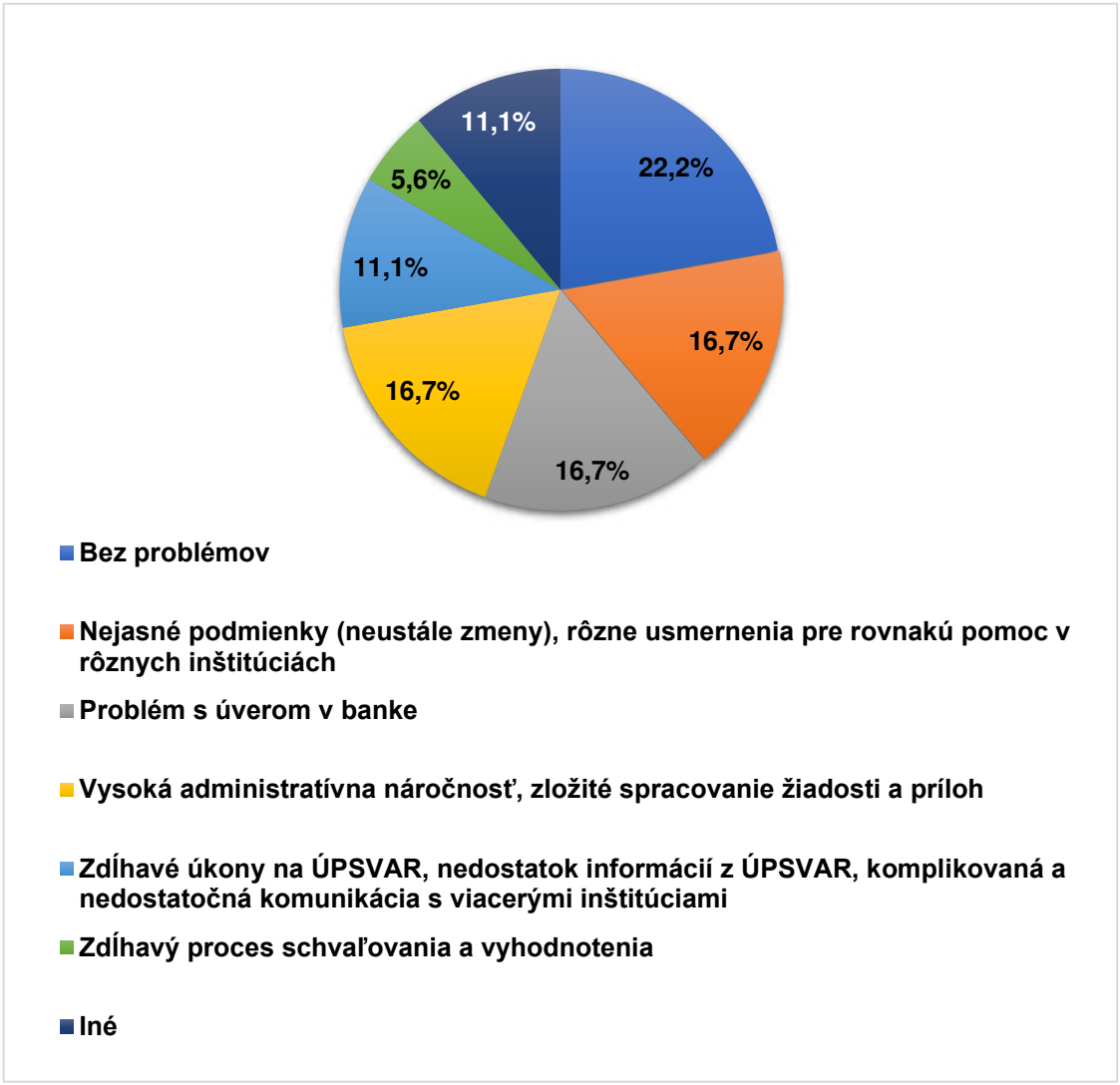
5. Problémy pri žiadaní o investičnú pomoc – nenávratná zložka

Najväčšia časť respondentov uviedla, že **pri žiadaní o investičnú pomoc nemali žiadne problémy (22,2 %)**. Medzi identifikovanými ťažkosťami sa najčastejšie spomínali **nejasné podmienky a rozdielne usmernenia zo strany inštitúcií (16,7 %)**, **problém so získaním úveru v banke (16,7 %)** a **vysoká administratívna náročnosť spojená so spracovaním žiadosti a príloh (16,7 %)**. Ďalej sa objavovali skúsenosti so **zdĺhavými úkonmi a nedostatkom informácií z ÚPSVR (11,1 %)**, ako aj so **zdĺhavým procesom schvaľovania a vyhodnocovania (5,6 %)**.

Niektorí respondenti zvolili možnosť odpovede **„iné“** kde následne uviedli, že **splnili všetky podmienky, ale neuspeli pre nedostatok financií v programe (5,6 %)** alebo **že sa stretli so všetkými uvedenými problémami (5,6 %)**.

Výsledky poukazujú na to, že hoci časť sociálnych podnikov proces hodnotí bez komplikácií, **väčšina vníma administratívnu náročnosť, nejasné pravidlá a komplikovanú komunikáciu s inštitúciami ako významné prekážky pri čerpaní investičnej pomoci**.

Graf č. 7: **Problémy pri žiadaní o investičnú pomoc – nenávratná zložka**

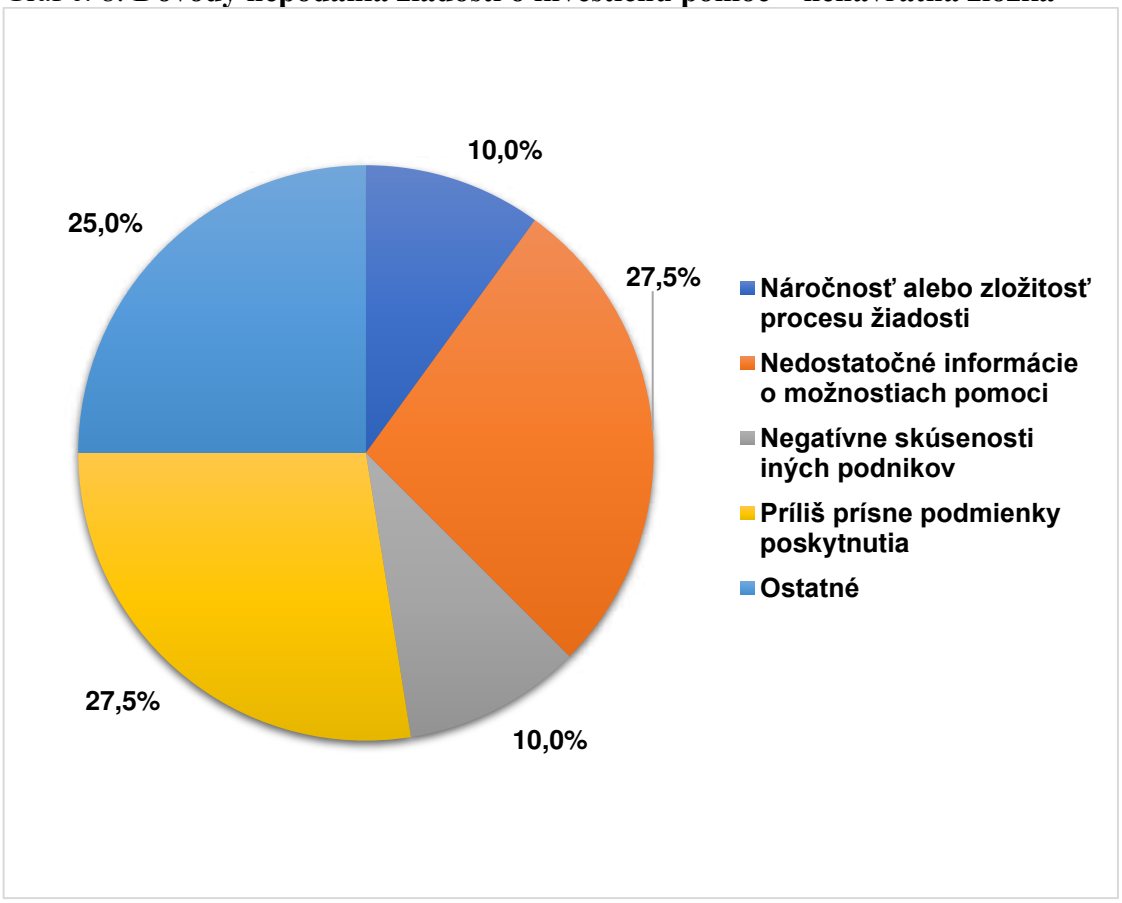

6. Dôvody nepodania žiadosti o investičnú pomoc – nenávratná zložka

Najčastejším dôvodom boli **príliš prísne podmienky poskytnutia (27,5 %)** a **nedostatočné informácie o možnostiach pomoci (27,5 %)**, čo naznačuje, že sociálne podniky vnímajú systém podpory ako **komplikovaný a nedostatočne komunikovaný**. Ďalšími významnejšími faktormi boli **negatívne skúsenosti iných podnikov (10,0 %)** a **náročnosť či zložitosť procesu žiadosti (10,0 %)**, ktoré poukazujú na obavy z administratívnej záťaže a neistoty v procese schvaľovania. Ostatné dôvody – napríklad **nebolo potrebné žiadať, nebola vyhlásená výzva, nedostatok času alebo špecifické okolnosti projektu (po 2,5 %)** – sa vyskytovali len ojedinele.

Celkovo výsledky ukazujú, že **hlavnými bariérami pri žiadaní o investičnú pomoc sú neprehľadné podmienky a nedostatok informácií**, zatiaľ čo praktické alebo jednorazové dôvody majú len okrajový význam.

Graf č. 8: **Dôvody nepodania žiadosti o investičnú pomoc – nenávratná zložka**

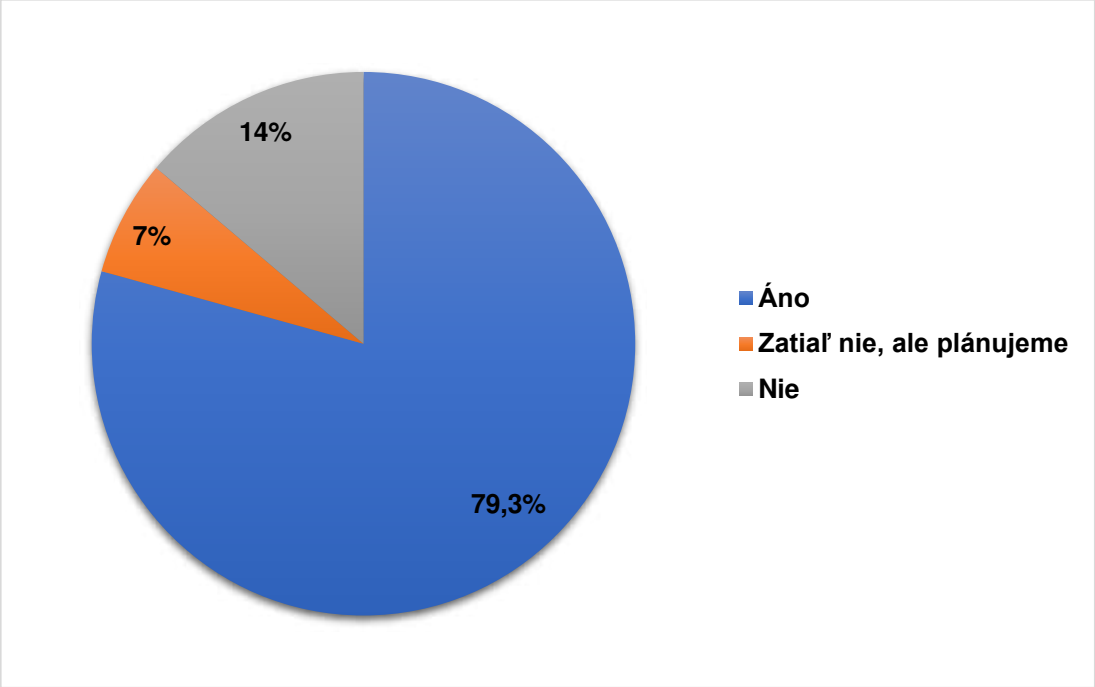

7. Uplatnenie žiadosti o vyrovnávací príspevok

Väčšina do prieskumu zapojených sociálnych podnikov **využila vyrovnávací príspevok (79,3 %)**, čo potvrdzuje, že tento nástroj patrí medzi najčastejšie formy finančnej podpory v sektore. Menšia časť respondentov uviedla, že možnosť žiadať o príspevok nevyužili **vôbec (13,8%) a 6,9% síce príspevok nečerpalo, ale plánuje tak urobiť.**

Výsledky naznačujú, že **väčšina sociálnych podnikov aktívne využíva dostupné mechanizmy podpory**, pričom len malé percento zatiaľ nevyužilo túto možnosť.

Graf č. 9: **Uplatnenie žiadosti o vyrovnávací príspevok**

8. Forma využitia vyrovnávacieho príspevku

Najčastejšou formou využitia vyrovnávacieho príspevku bolo **pokrytie mzdových nákladov spojených so zamestnávaním znevýhodnených alebo zraniteľných osôb (89,1 %)**, čo ukazuje, že hlavným cieľom podpory je práve zabezpečenie pracovných miest pre tieto skupiny. Menšiu časť tvoria **dodatočné náklady spojené so zamestnávaním osôb znevýhodnených z dôvodu zdravotného stavu (6,5 %)** a **náklady vynaložené na pomoc zamestnaným znevýhodneným osobám mimo zdravotného stavu (4,3 %)**.

Celkovo to znamená, že **dominantný podiel podpory smeruje na pokrytie priamych mzdových nákladov**, zatiaľ čo podporné náklady sú využívané len zriedkavo.

Graf č. 10: **Forma využitia vyrovnávacieho príspevku**

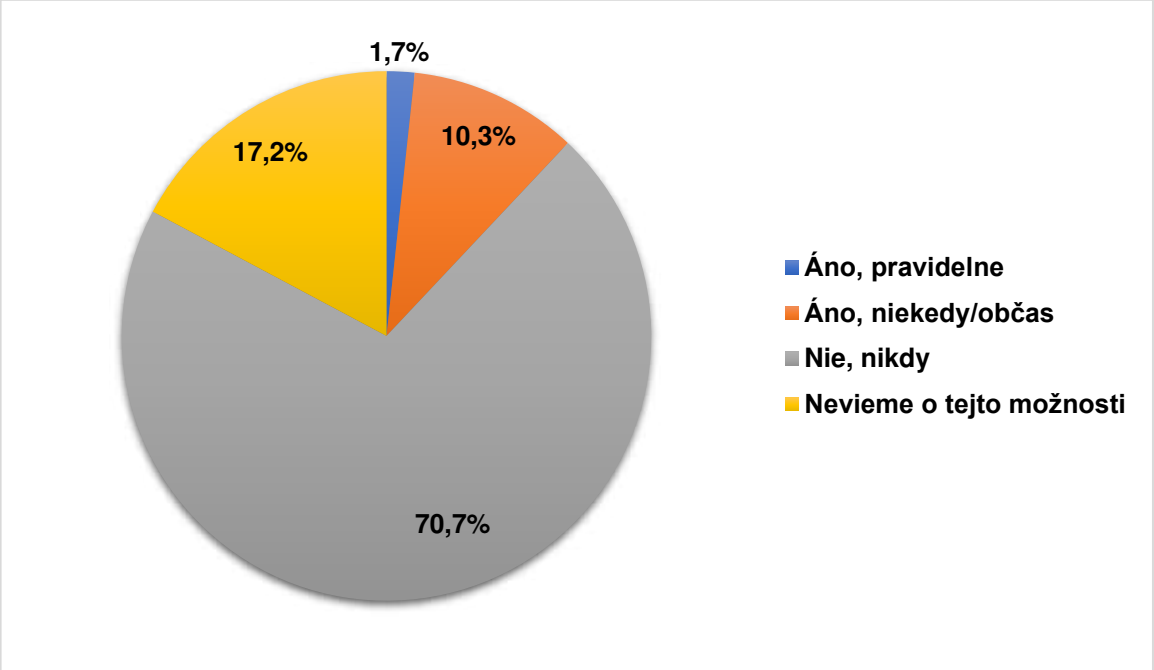
9. Uplatnenie žiadosti o umiestňovací príspevok

Väčšina sociálnych podnikov **nikdy nepožiadala o umiestňovací príspevok (70,7 %)**, čo poukazuje na nízke využívanie tohto nástroja podpory.

Len menšia skupina sociálnych podnikov ho **využíva príležitostne (10,3 %)** alebo **pravidelne (1,7 %)**. Časť respondentov uviedla, že o príspevku **nevedela (17,2 %)**, čo naznačuje **nedostatočnú informovanosť o možnostiach podpory**.

Výsledky naznačujú, že **umiestňovací príspevok zostáva málo známy a len zriedkavo využívaný**, napriek jeho potenciálu podporovať prechod zamestnancov na otvorený trh práce.

Graf č. 11: **Uplatnenie žiadosti o umiestňovací príspevok**

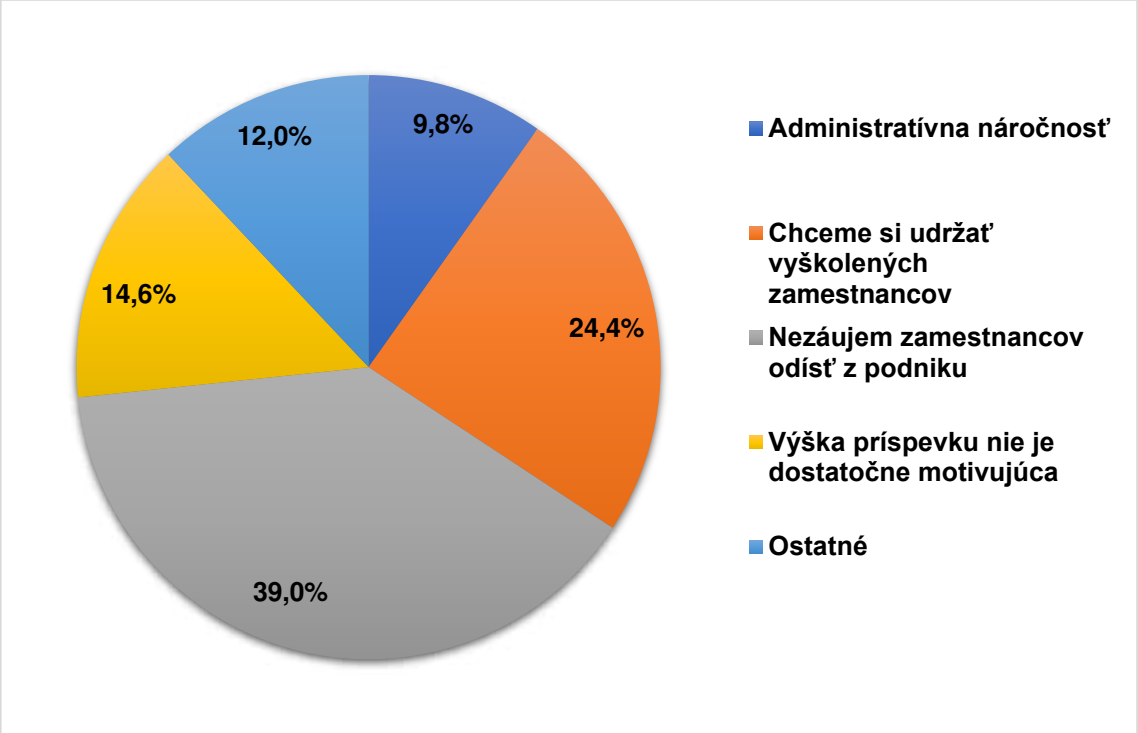

10. Dôvody nežiadania žiadosti o umiestňovací príspevok

Najčastejším dôvodom nepodania žiadosti o umiestňovací príspevok bolo, že **zamestnanci nemali záujem odísť z podniku (39,0 %)**, čo poukazuje na stabilitu pracovných miest a záujem podnikov udržať si pracovnú silu. Druhým najčastejším motívom bolo rozhodnutie **udržať vyškolených zamestnancov (24,4 %)**, ktoré odráža snahu podnikov o dlhodobú udržateľnosť a kontinuitu v zamestnávaní. Časť respondentov uviedla, že **výška príspevku nie je dostatočne motivujúca (14,6 %)**, prípadne spomenula **administratívnu náročnosť (9,8 %)**. Ostatné dôvody – ako nevedomosť o príspevku, krátka doba pôsobenia či špecifické postavenie podniku (po 2,4 %) – sa objavili len okrajovo.

Výsledky ukazujú, že **sociálne podniky uprednostňujú udržanie stabilného tímu pred využívaním finančných stimulov na odchod zamestnancov**.

Graf č. 12: **Dôvody nežiadania žiadosti o umiestňovací príspevok**

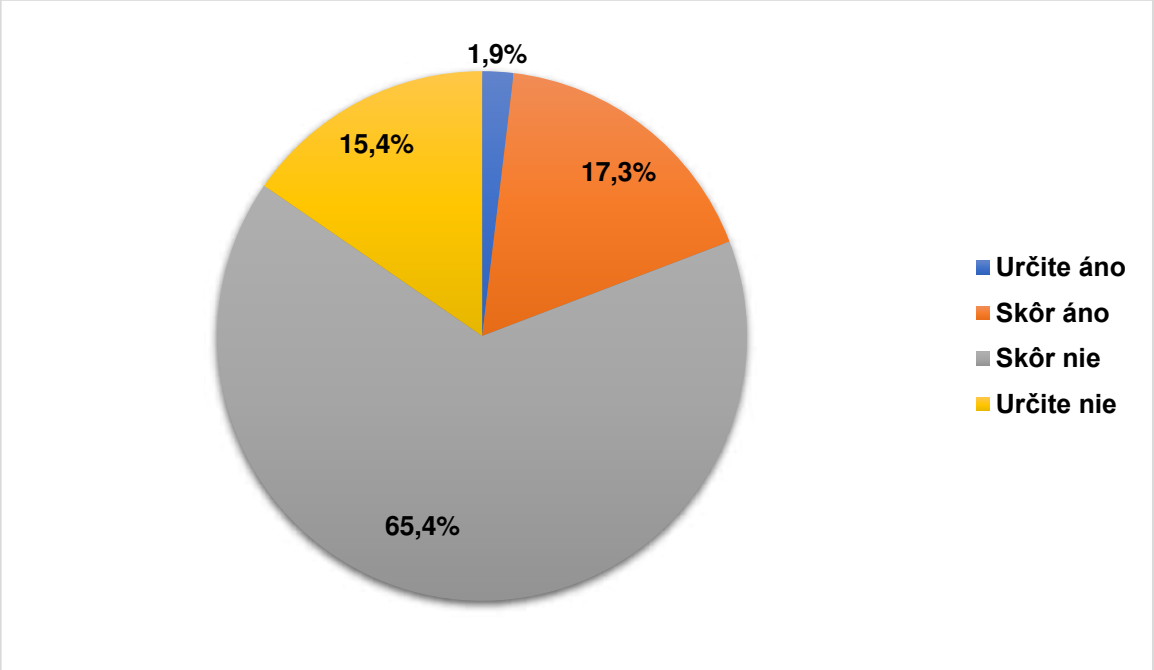

11. Výška umiestňovacieho príspevku z pohľadu sociálnych podnikov

Väčšina sociálnych podnikov považuje **výšku umiestňovacieho príspevku za nedostatočnú motiváciu (65,4 % skôr nie a 15,4 % určite nie)**, čo jasne naznačuje, že súčasná výška podpory nie je pre podniky atraktívna. Len **menšia časť respondentov (17,3 %)** sa priklonila k názoru, že príspevok **do určitej miery motivuje**, a **1,9 %** ho považuje za **určite dostatočný**.

Výsledky ukazujú, že **finančný stimul v podobe umiestňovacieho príspevku nie je pre väčšinu sociálnych podnikov dostatočne účinný**, a preto ho vnímajú skôr ako doplnkový než rozhodujúci nástroj podpory.

Graf č. 13: **Výška umiestňovacieho príspevku z pohľadu sociálnych podnikov**

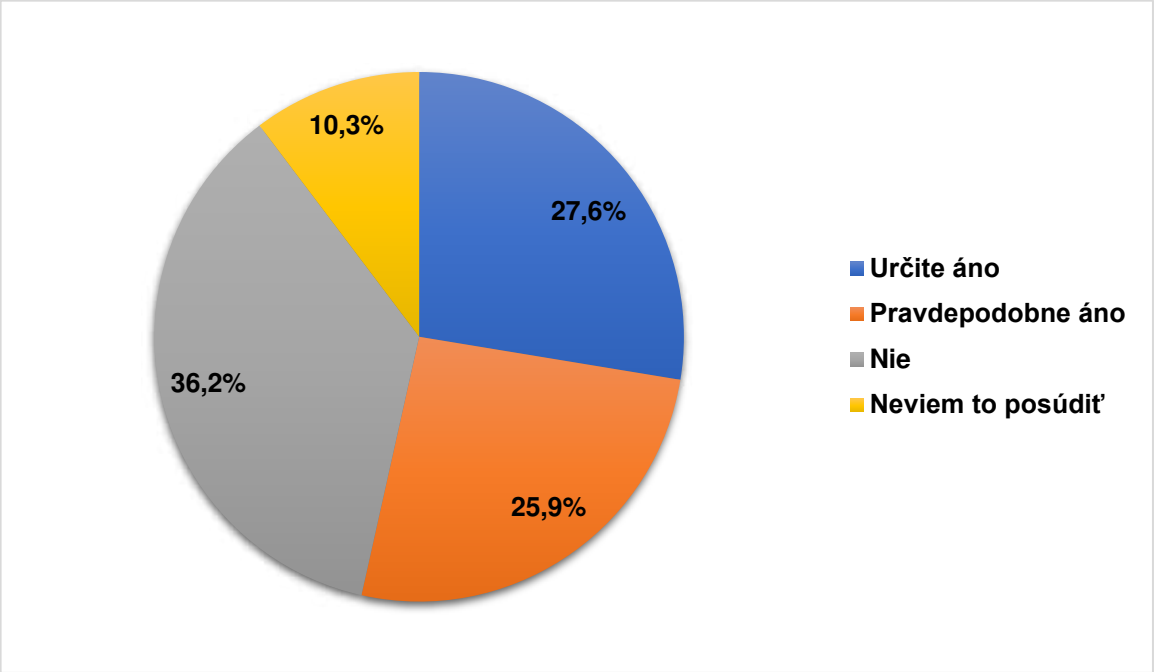

12. Uprednostnenie hotovostných platieb po zavedení transakčnej dane v sociálnych podnikoch

Odpovede na otázku či majú podniky v pláne uprednostniť hotovostné platby sú pomerne vyrovnané, no mierne prevažuje postoj, že **sociálne podniky by mohli hotovostné platby uprednostniť (27,6 % určite áno a 25,9 % pravdepodobne áno)** Naopak, **36,2 % respondentov** uviedlo, že **takýto krok neplánuje**, a **10,3 %** sa k otázke **nevedelo vyjadriť**.

Výsledky naznačujú, že **časť sociálnych podnikov uvažuje o väčšom využívaní hotovostných transakcií**, hoci celkový postoj sektora zostáva rozdelený a opatrný.

Graf č. 14: **Uprednostnenie hotovostných platieb po zavedení transakčnej dane v sociálnych podnikoch**

13. Chýbajúce pomocné opatrenia z pohľadu sociálnych podnikov

Táto časť prieskumu sa zameriavala na zistenie, **aké formy podpory sociálne podniky na Slovensku vnímajú ako nedostatočné alebo chýbajúce**. Respondenti mali prostredníctvom otvorenej otázky možnosť identifikovať oblasti, v ktorých pociťujú najväčšie prekážky pre svoj ďalší rozvoj. Cieľom bolo lepšie porozumieť ich praktickým skúsenostiam a očakávaniam voči systému podpory sociálnej ekonomiky. Nasledujúce zistenia sumarizujú najčastejšie témy a návrhy, ktoré podniky uvádzali.

Respondenti najčastejšie zdôrazňovali potrebu **zjednodušiť administratívne procesy a znížiť byrokratickú záťaž**, ktorá podľa nich predstavuje jednu z hlavných prekážok rozvoja sociálneho podnikania. Opakovane sa objavovali aj návrhy na **zvýšenie informovanosti a metodickej podpory zo strany štátnych inštitúcií**, vrátane lepšej dostupnosti poradenstva pri podávaní žiadostí o pomoc.

Mnohé podniky zároveň poukazovali na potrebu **stabilnejších a predvídateľných finančných mechanizmov**, ktoré by umožnili dlhodobejšie plánovanie a udržateľnosť projektov. Viaceré odpovede tiež naznačili záujem o **väčšiu spoluprácu medzi štátom, samosprávami a sociálnymi podnikmi** s cieľom efektívnejšie zdieľať zdroje a skúsenosti.

Celkovo z odpovedí vyplýva, že sociálne podniky by privítali **transparentnejší, flexibilnejší a menej administratívne náročný systém podpory**, ktorý by zohľadňoval ich špecifické potreby a regionálne rozdiely.

Záver

Výsledky prieskumu ukázali, že sektor sociálnych podnikov na Slovensku je dynamicky sa rozvíjajúcou, no stále pomerne mladou súčasťou hospodárstva. Sociálne podniky predstavujú unikátnu formu podnikania, ktorá spája ekonomickú udržateľnosť s riešením spoločenských výziev, akými sú nezamestnanosť znevýhodnených skupín, regionálne rozdiely či potreba posilnenia miestnej ekonomiky. Napriek postupnému rastu a pozitívnemu vývoju v oblasti legislatívy sa v praxi stále stretávajú s viacerými prekážkami, ktoré brzdia ich rozvoj a plnohodnotné zapojenie do hospodárskeho života.

Z prieskumu vyplynulo, že proces získania štatútu registrovaného sociálneho podniku je pre mnohé subjekty **administratívne a organizačne náročný**. Hoci časť respondentov ho hodnotí ako zvládnuteľný, prevláda názor, že by bolo potrebné zjednodušiť podmienky, sprehľadniť postupy a znížiť administratívnu záťaž. Rovnako sa ukázalo, že **komunikácia s úradmi a dostupnosť informácií** o možnostiach podpory nie sú vždy dostatočné, čo spôsobuje neistotu a predlžuje proces registrácie i čerpania pomoci.

Značná časť sociálnych podnikov deklarovala, že pri žiadostiach o investičnú pomoc alebo vyrovnávací príspevok narážajú na **komplexné požiadavky, zdĺhavé schvaľovacie procesy** a **nedostatok finančných zdrojov** v rámci dostupných programov. Napriek tomu mnohé podniky potvrdzujú, že poskytnuté formy podpory majú pre ich fungovanie zásadný význam – umožňujú im rozširovať činnosť, stabilizovať zamestnanosť a zlepšovať podmienky pre znevýhodnené osoby.

Výsledky poukazujú aj na potrebu **väčšej metodickej a poradenskej podpory**, najmä pre novovznikajúce subjekty, ktoré často nemajú dostatok skúseností s administratívnymi postupmi či s riadením projektov. Otvorená komunikácia a priebežné zdieľanie dobrých praxí medzi sociálnymi podnikmi by mohli významne prispieť k ich profesionalizácii a k efektívnejšiemu využívaniu verejných zdrojov.

Prieskum zároveň odhalil, že mnohé sociálne podniky sa usilujú o **dlhodobú udržateľnosť** a diverzifikáciu svojich aktivít – hľadajú nové trhy, rozširujú služby a zvyšujú kvalifikáciu zamestnancov. Záujem o nástroje, ako sú vyrovnávací či umiestňovací príspevok, dokazuje, že podniky aktívne využívajú dostupné mechanizmy na podporu zamestnávania znevýhodnených skupín. Na druhej strane, obmedzená informovanosť o niektorých formách pomoci a rozdielna interpretácia pravidiel na úrovni úradov spôsobujú nejednotnosť v prístupe a znižujú účinnosť podpory.

Z makropohľadu možno konštatovať, že sociálne podniky majú **významný potenciál prispievať k regionálnemu rozvoju a sociálnej stabilite**, no na jeho naplnenie je potrebné systematickejšie prepojenie medzi štátnymi orgánmi, samosprávami a samotnými podnikmi. Kľúčové bude:

- zjednodušenie administratívnych postupov,
- posilnenie kapacít pre metodické a finančné poradenstvo a stabilné, predvídateľné financovanie, ktoré umožní plánovať dlhodobo.

Ak sa podarí odstrániť kľúčové prekážky a zabezpečiť lepšiu koordináciu podpory, sociálne podniky môžu v nasledujúcich rokoch zohrávať čoraz výraznejšiu úlohu v ekonomickom aj spoločenskom rozvoji Slovenska.

Príloha - dotazník k fungovaniu sociálnych podnikov na Slovensku

Dotazník k fungovaniu sociálnych podnikov na Slovensku

1. Aká je právna forma Vášho sociálneho podniku?

a) Spoločnosť s ručením obmedzeným

b) Družstvo

c) Nezisková organizácia

d) Združenie

e) Fyzická osoba

2. Koľko zamestnancov má Váš sociálny podnik?

a) Žiadnych

b) 1 až 3 zamestnancov

c) 4 až 5 zamestnancov

d) 6 až 9 zamestnancov

e) 10 až 19 zamestnancov

f) 20 až 49 zamestnancov

g) 50 až 249 zamestnancov

3. V ktorom okrese sídli Váš sociálny podnik?

Okres .....

4. Ktorá z nasledovných činností je vo Vašom podnikaní v súčasnosti hlavná (podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE)? (iba jedna odpoveď)

a) poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov

b) ťažba a dobývanie

c) priemyselná výroba

d) dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu

e) dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania

odpadov

f) stavebníctvo

g) veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov

h) doprava a skladovanie

i) ubytovacie a stravovacie služby

j) informácie a komunikácia

k) finančné a poisťovacie činnosti

l) činnosti v oblasti nehnuteľností

m) odborné, vedecké a technické činnosti

n) administratívne a podporné služby

o) verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie

p) vzdelávanie

q) zdravotníctvo a sociálna pomoc

r) umenie, zábava a rekreácia

s) ostatné činnosti

5. Vnímate splnenie podmienok za účelom získania štatútu registrovaného sociálneho podniku za náročné?

a) Určite áno

b) Skôr áno

c) Skôr nie

d) Určite nie

6. Čo bolo pre Vás najnáročnejšie pri podaní žiadosti o priznanie štatútu registrovaného sociálneho podniku, resp. ktoré konkrétne podmienky priznania štatútu RSP vám robili najväčšie ťažkosti?

_____

7. Požiadali ste niekedy o investičnú pomoc - nenávratná zložka?

a) Áno, požiadali sme a pomoc sme získali

b) Áno, požiadali sme, ale pomoc nám nebola schválená

c) Nie, nepožiadali sme

8. Ak ste o investičnú pomoc – nenávratná zložka požiadali, s akými problémami ste sa stretli v spojení so žiadaním o investičnú pomoc - nenávratná zložka?

a) Vysoká administratívna náročnosť, zložité spracovanie žiadosti a príloh

b) Zdĺhavý proces schvaľovania a vyhodnotenia

c) Nejasné podmienky (neustále zmeny), rôzne usmernenia pre rovnakú pomoc v rôznych inštitúciách

d) Zdĺhavé úkony na ÚPSVAR, nedostatok informácií z ÚPSVAR, komplikovaná a nedostatočná komunikácia s viacerými inštitúciami

e) Problém s úverom v banke

f) Bez problémov

g) Iné (uveďte):

9. Ak ste o investičnú pomoc - nenávratná zložka nepožiadali, čo bol hlavný dôvod?

a) Príliš prísne podmienky poskytnutia

b) Nedostatočné informácie o možnostiach pomoci

c) Negatívne skúsenosti iných podnikov

d) Náročnosť alebo zložitosť procesu žiadosti

e) Nedôvera v systém poskytovania pomoci

f) Iné (uveďte): _____

10. Využili ste ako sociálny podnik vyrovnávací príspevok?

a) Áno

b) Nie

c) Zatiaľ nie, ale plánujeme

11. Ak váš sociálny podnik využil vyrovnávací príspevok, na akú formu bol poskytnutý?

a) mzdové náklady spojené so zamestnávaním znevýhodnených osôb alebo zraniteľných

osôb,

b) dodatočné náklady spojené so zamestnávaním osôb, ktoré sú znevýhodnenými osobami

z dôvodu spočívajúcom v ich zdravotnom stave

c) náklady vynaložené na pomoc zamestnaným znevýhodneným osobám okrem osôb,

ktoré sú znevýhodnenými osobami z dôvodu spočívajúcom v ich zdravotnom stave.

12. Požiadali ste niekedy o umiestňovací príspevok ?

a) Áno, pravidelne

b) Áno, niekedy/občas

c) Nie, nikdy

d) Nevieme o tejto možnosti

13. Ak ste nepožiadali o umiestňovací príspevok, aký bol Váš hlavný dôvod ?

a) Výška príspevku nie je dostatočne motivujúca

b) Chceme si udržať vyškolených zamestnancov

c) Nezáujem zamestnancov odísť z podniku

d) Administratívna náročnosť

e) Iné (uveďte): _____

14. Považujete výšku umiestňovacieho príspevku za dostatočnú motiváciu k prepusteniu zamestnanca na otvorený trh práce?

a) Určite áno

b) Skôr áno

c) Skôr nie

d) Určite nie

15. Plánujete vo Vašom podniku uprednostňovať hotovostné platby po zavedení transakčnej dane viac ako v minulosti?

a) Áno určite

b) Pravdepodobne áno

c) Nie

d) Neviem to posúdiť

14. Aké opatrenia podľa Vás chýbajú pre zlepšenie pomoci sociálnym podnikom?

_____